

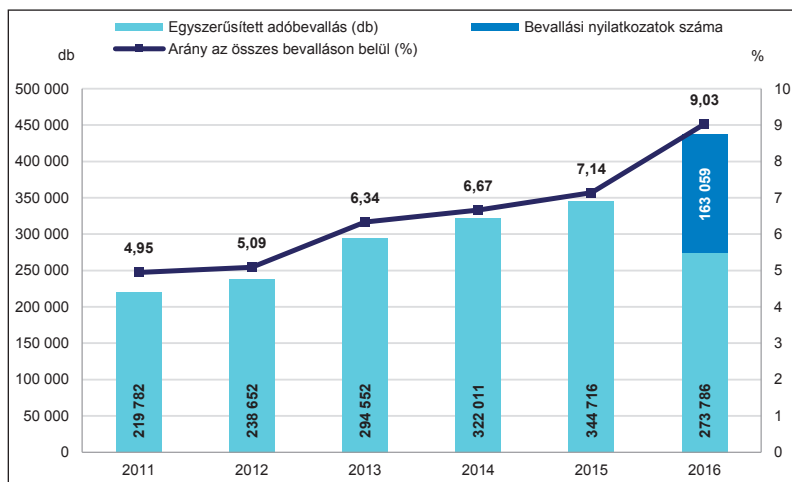
H.2.5. Az szja-bevallás egyszerűsített típusának aránya

Az évente 4-5 millió magánszemély adó-bevallási kötelezettségéből fakadó eljárási teher az egyik legjelentősebb érintkezési felület a közigazgatás és ügyfelei között. Ezért is van kiemelt szerepe minden olyan intézkedésnek, amely az adózók adminisztratív terheit csökkenti. Az egyszerűsített adóbevallás az önadózás egy formája, amely lehetőséget nyújt arra, hogy a magánszemély előzetes nyilatkozata alapján az állami adóhatóság elkészítse az adott személyre szabott szja-bevallását. Az ehhez kapcsolódó mutatószám az állami adóhatósághoz benyújtott, „E” jelű, az adóhatóság által előkészített egyszerűsített adóbevallások részaránya az adott év összes benyújtott szja-bevallásán belül.

A 2016-ben utolsó alkalommal választható opció népszerűségét mutatják a NAV által megadott adatok, azonban az eredmények alapján látszódik, hogy a korábbi növekvő tendencia – a bevezetett újabb egyszerűsítés eredményeként – mind a darabszámokban, mind a részarányokban megállt. Az egyszerűsített adóbevallások aránya 7% volt az elmúlt évben, ehhez képest 2016-ban a 4 837 921 szja-bevallásból ez már csak 6%-ot tesz ki. Ugyanakkor az ennél is jóval egyszerűbb adattartalmú adónyilatkozatok aránya kismértékben nőtt, az ügyfelek 1,24%-a nyújtotta be ebben a formában az adóbevallását.

A mutatószám értelmezési korlátját jelenti, hogy az az ügyfélterhek csökkenését eredményező további megoldási lehetőségeket nem veszi figyelembe, így a tényleges változás bemutatása csak ezen adatok vizsgálatával nem lehetséges, ahhoz további háttérelmzések és információk is szükségesek. Az indikátorérték csökkenésének oka ugyanis a 2016-tól bevezetett személyijövedelemadó-reform, amely a korábbi lehetőségeket kibővítve további, ügyfélterhet csökkentő megoldásokat kínál az adóbevallásra kötelezett ügyfelek számára. 2016-tól lehetőség nyílt arra, hogy – az adózók egy meghatározott körére vonatkozóan – bevallási nyilatkozat megtételével az adóhatóság készítse el az adóbevallást az ügyfél helyett, ami egy teljesen új módja az szja-bevallásnak.

A személyi jövedelemadó 2017-ben bevezetett (a 2016. adóévről készített bevallásokra vonatkozó) reformja megszünteti az adónyilatkozat, az adóhatóság közreműködésével készített egyszerűsített bevallás és a magánszemély bevallási nyilatkozata alapján ugyancsak az adóhatóság közreműködésével elkészített adóhatósági adómegállapí-

Forrás: NAV

tás jogintézményét, az adózók számára egy könnyebben átlátható és egyszerűbben kezelhető szja-bevallási rendszert kialakítva. Eszerint azon adózók számára, akik nem kérnek munkáltatói adómegállapítást, vagy az adó megállapítását a munkáltató nem vállalja, az adóhatóság elkészíti és az Ügyfélkapu használatával egy erre a célra létrehozott elektronikus felületen (WebNYK) elérhetővé teszi a személyi jövedelemadó bevallási tervezetét. Ennek a megoldásnak az eredményei a következő évi *Jó Állam Jelentés*-ben válhatnak ismertté.

Az adóhatósági adómegállapítás lehetősége (és az szja-bevallási rendszer ennek folytatásaként bevezetett reformja) tehát tovább csökkentette az ügyfelek adminisztratív terheit. Ez a kormányzati irány a *Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégiá*-ban is megjelenik mint a közigazgatási folyamatok optimalizálásának kiterjesztése. Az ügyfelek adminisztratív terheinek tényleges csökkenése mögött jól kitapintható az a közigazgatási szándék, hogy az állam akár az igazgatási oldal terheinek növelése mellett is „átvállal” feladatterheket az ügyfelektől. Ez a megoldás 2017. évben már más OECD-tagállamnál is használatos, amely egyben adóztatási filozófiaváltást jelent. Míg korábban a kontrolladatokat a hatóság az ellenőrzési funkcióhoz használta, addig most a szolgáltató tevékenységbe építették be őket. Nem mellesleg ezek a megoldások a bevallások ellenőrzési szükségletét is értelemszerűen csökkentik, így a belső közigazgatási adminisztratív terhek is jobban kontrollálhatók.

A fentiekhez hasonló megoldást más adónemek és adózói körök esetében is tervez a kormányzat: az eSZJA után leggyorsabban a jövedéki adóztatás területén várhatóak hasonló lépések, amelyek nem a magánszemélyi, hanem a kisebb kkv-vállalkozókat segíthetik majd.

Az egyszerűsített adóbevallás, az adónyilatkozat és az újonnan bevezetett bevallási nyilatkozat növekvő aránya tovább csökkentette az ügyfelek terheit 2016-ban.